

Arno Vael is nog lang niet klaar met de wisselpolder: ‘Moeten we dan, net als in 1953, wachten tot het te laat is?’

Land tijdelijk onder water zetten om Zeeland beter te wapenen tegen overstromingen? Provinciale Staten willen er niets van weten, bleek vorige week na een fel debat over de wisselpolder. Gedeputeerde Arno Vael (BBB) is teleurgesteld en strijdvaardig tegelijk. „Ik voel me juist meer gemotiveerd om met dit onderwerp aan de slag te gaan.”

Joeri Wisse

PZC 25 september 2025, 10:30

De motie, ingediend door François Babijn van de Partij voor Zeeland en Martin Bos van Forum voor Democratie, laat niets aan onduidelijkheid over. ‘Provinciale Staten van Zeeland zijn TEGEN ELKE VORM VAN ONTPOLDERING!’ (inclusief ‘Wisselpolders’ dus), staat er in hoofdletters en met een uitroepteken boven.

Ook de opdracht aan Gedeputeerde Staten is glashelder. Dit standpunt moet ‘overal en altijd’ uitgedragen worden. Den Haag moet zelfs ‘per omgaande’ worden geïnformeerd. Een ruime meerderheid van de Staten, inclusief coalitiepartijen BBB, SGP, CDA en VVD, stemde er mee in.

Tekst gaat verder onder de foto.

Een polder bij

Hoedekenskerke zou kunnen dienen als proefgebied voor de wisselpolder. © Dirk-Jan Gjeltema

Verantwoordelijk gedeputeerde Arno Vael (BBB) probeerde vrijdag te voorkomen dat de motie in stemming werd gebracht. Want uitgerekend deze week staat er een infosessie over wisselpolders op de agenda van Provinciale Staten. „Mijn oproep was: laten we ons eerst goed informeren en pas daarna een inhoudelijk debat met elkaar houden. Op dat moment kun je eventueel een motie indienen. Maar naar die oproep is totaal niet geluisterd. De emotie had de overhand. Dat vind ik heel teleurstellend.”

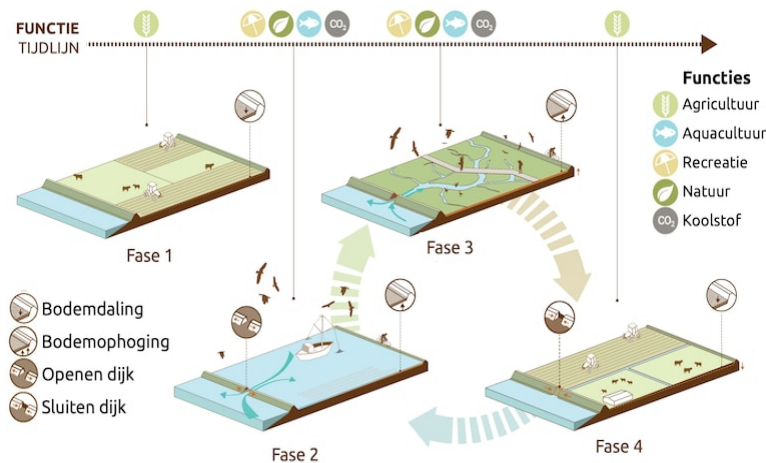
De politiek moet nu de professionaliteit laten zien om dit onderwerp inhoudelijk goed te bespreken

Arno Vael, Gedeputeerde

Hij snapt dat de gemoederen hoog oplopen als het woord 'ontpoldering' valt. „Dit onderwerp ligt heel gevoelig. Begrijpelijk natuurlijk, met de Hedwigepolder en alles wat de provincie Zeeland heeft meegemaakt op het gebied van ontpoldering nog vers in het geheugen.” Vael wil er geen misverstand over laten bestaan. „Ik ben natuurlijk ook gewoon tegen ontpolderen. Niemand in Zeeland is daar een groot voorstander van.”

In tegenstelling tot Babijn ziet Vael de wisselpolder niet als een vorm van ontpoldering, maar als een alternatieve vorm van kustverdediging. Het idee is namelijk dat een polder opslibt wanneer zeewater vrij in- en uit kan stromen. Na enkele decennia is dan een hoger gelegen landbouwgebied ontstaan dat een goede buffer vormt tegen de zee. In de tussentijd kan de polder bijvoorbeeld worden gebruikt voor schelpdierkweek of als natuur- of recreatiegebied.

Tekst gaat verder onder de foto.

Schematische weergave van

het concept van dubbele dijken met wisselpolders. © Defacto

Vael is landbouwer in hart en nieren. Aanvankelijk was hij allesbehalve enthousiast over de wisselpolder. Hij noemde het zelfs een verschrikkelijk idee. „In het begin zat ik er heel anders in. Als bestuurder ben ik verantwoordelijk voor klimaatadaptatie en ben ik er meer over gaan horen en lezen. Gaandeweg besepte ik dat het niet zo'n gek idee is om met behulp van getijdenwerking en afzetting van slib land op te hogen. Kijk maar naar het Verdrongen Land van Saeftinghe, dat is het hoogste stuk van de provincie Zeeland.”

Als bewoners van een delta die voor een groot deel onder de zeespiegel ligt, kunnen we het ons volgens Vaal niet veroorloven om achterover te leunen. „We zien dagelijks de gevolgen van klimaatverandering en zeespiegelstijging. Je hoeft de televisie maar aan te zetten of je ziet rampen en overstromingen. Vorig jaar is in Spanje alles overstroomd. Nog niet zo lang geleden vond er een ramp plaats in Limburg, waar ze nog steeds geen fatsoenlijke schadevergoeding hebben.” Het is volgens hem zaak om blijvend te onderzoeken hoe we omgaan met zeespiegelstijging en de kust in de toekomst moeten versterken. „In 1953 moesten we binnen no time de Deltawerken ontwikkelen. Nu moeten we een nieuwe vorm van de Deltawerken opzetten met elkaar. Deze keer hebben we tijd om er goed over na te denken en samen het debat te voeren over hoe we dat willen doen. Laten we het

er nu samen over hebben. En niet, net als in 1953, wachten tot er een ramp gebeurd is.”

Vael weet nog niet of en hoe hij uitvoering gaat geven aan de aangenomen motie. Daar is het nog ‘te vers’ voor, zegt hij. „We kunnen de motie ook naast ons neerleggen. Ik denk dat het belangrijk is om nu door te gaan met onszelf goed te informeren. Vrijdag hebben we met Provinciale Staten een infosessie. Daarna kunnen met elkaar verkennen hoe we verder gaan.”

Voorlopig verandert er niets, benadrukt de gedeputeerde. „Het is echt niet zo dat er morgen al gewisselpolderd wordt. Daar horen eerst fatsoenlijke informatie en een fatsoenlijk debat aan vooraf te gaan. Breed draagvlak is ook heel belangrijk.”

Ondanks de aangenomen motie roept Vael op om de wisselpolder serieus te beoordelen. „De politiek moet nu de professionaliteit laten zien om dit onderwerp inhoudelijk goed te bespreken.”

Wetenschappers: ‘gemiste kans’ en ‘ontzettend jammer’

Hoogleraar Tjeerd Bouma noemt het afschieten van de wisselpolder ‘een gemiste kans’. Volgens de ecooloog moeten we oog hebben voor komende generaties.

„Dankzij onze fantastische dijken zijn we nu welvarend en veilig. Maar de houdbaarheid en betaalbaarheid van dijkophogingen om de zeespiegelstijging tegen te gaan komen in beeld. Met een wisselpolder kun je een veel hoger veiligheidsniveau halen en tegelijk kosten besparen.”

Ingenieur Vincent Vuik deed onderzoek naar dijkdoorbraken in Zeeland. Daaruit bleek dat de aanwezigheid van schorren mensenlevens kan redden. „Na jarenlang studeren op dit concept, vind ik het ontzettend jammer om te zien dat de wisselpolder zonder inhoudelijke behandeling taboe is verklaard door bestuurders. Deze populistische manier van politiek bedrijven brengt Zeeland zeker op langere termijn niet verder”, reageert hij.

Vuik wijst erop dat dijken door zeespiegelstijging steeds hoger, breder en duurder moeten worden. „Technisch kan er veel, maar hoe wenselijk is het om te eisen dat een dijk eens per 10 miljoen jaar mag doorbreken? Om die reden was en ben ik gecharmeerd van het principe van de wisselpolder, waarbij een bredere kustzone meegroeit met de zeespiegel, wat ervoor zorgt dat een eventuele dijkdoorbraak geen draconische gevolgen heeft.”